

(แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

11 ธันวาคม 2012

จดหมายเปิดผนึกจากศาสตราจารย์ซาอิด อิรานดูลส์ท์, อธิการบดี  
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที)

## “เอไอทีต้องก้าวต่อไป”

### เรื่องการยืนยันความมีผลสมบูรณ์ของปริญญาเอไอที และการจ่ายทุน

เราได้รับแจ้งว่าการประชุมวาระพิเศษของคณะกรรมการอำนวยการสถาบันเอไอทีชุดก่อน ซึ่งเรียกประชุมโดยรองประธานคณะกรรมการฯ ศาสตราจารย์ชินอิจิโร โองากิ ในวันที่ 12 ธันวาคม 2555 ขณะนี้ได้ถูกเลื่อนออกไป กระทรวงการต่างประเทศของไทย และสภาสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ได้เห็นพ้องกันและกำหนดเส้นทางเดินหน้าแก้ปัญหาเกี่ยวกับการยืนยันความมีผลสมบูรณ์ของปริญญาเอไอที และการจ่ายเงินเยียวยาเนื่องจากอุทกภัยและทุนการศึกษาของนักศึกษา ดังนั้น เราจึงขอให้กระทรวงการต่างประเทศของไทยเรียกประชุมคณะกรรมการอำนวยการสถาบันเอไอทีชุดก่อน เพื่อวาระพิเศษนี้ครั้งนี้ครั้งเดียวโดยเฉพาะเพื่อพิจารณาปัญหาสองเรื่องนั้น ดังที่ได้ปรึกษาและตกลงกันแล้วระหว่างสภาสถาบันเอไอทีและกระทรวงการต่างประเทศของไทย เพื่อหาทางออกสำหรับทางตันในขณะนี้ เอไอทียังคงเชื่อว่าการประชุมนัดพิเศษของคณะกรรมการชุดก่อนจะช่วยคลี่คลายปัญหาการรับรองความถูกต้องสมบูรณ์ของปริญญาเอไอที และการจ่ายเงินเยียวยาเนื่องจากอุทกภัยและทุนการศึกษา ที่ยังค้างคาอยู่

ผมใคร่เรียกร้องสถาบันกำกับดูแลต่าง ๆ, กระทรวงการต่างประเทศของไทย, สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาของประเทศไทย และสภาสถาบันเอไอที ให้แก้ปัญหาที่นักศึกษาและชาวชุมชนเอไอทีกำลังเผชิญอยู่โดยเร็วที่สุด

## เบื้องหลังโครงสร้างโลกที่เปลี่ยนแปลง, ประเทศไทยกับเอไอที

สองทศวรรษที่ผ่านมาเป็นช่วงเวลาอันวุ่นวายช่วงหนึ่งสำหรับโลกและภูมิภาคเอเชีย การล่มสลายของสหภาพโซเวียต ผ่นวกกับสภาวะตกต่ำทางการเงินในทศวรรษหลังปี ค.ศ. 1990 ได้เปลี่ยนสถานการณ์ทางภูมิศาสตร์การเมือง และส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิทัศน์ของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่เฉพาะในเอเชีย แต่กระทบไปทั่วโลก เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เหล่านี้เป็นสัญญาณล่วงหน้า ถึงการเริ่มต้นช่วงเวลาที่ทำทนายสำหรับสถาบันการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะเช่นเอไอที ซึ่งเคยพึ่งพาทุนจากผู้บริจาคเป็นหลักเสมอมา ในการปฏิบัติงานและดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งสถาบันฯ

แม้จะมีลักษณะพิเศษที่ความเป็นสากล เอไอทีก็ได้รอดพ้นจากความท้าทายที่ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศเจ้าบ้านคือประเทศไทย เช่น ความแตกแยกทางการเมืองภายในอย่างต่อเนื่อง; ข้อกล่าวหาเรื่องการบริหารผิดพลาดและการฉ้อราษฎร์บังหลวง/ การเล่นพรรคเล่นพวก; ขาดความโปร่งใส; อุทกภัยครั้งร้ายแรงที่สุดในหลายชั่วอายุคน ภายใต้การบริหารของสอง/สามรัฐบาลที่ผ่านมา, ภายใต้นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศคนก่อนๆ และคณะกรรมการอำนวยการชุดก่อน ได้มีการตัดสินใจให้ย้ายถิ่นฐาน สถานภาพระดับนานาชาติอย่างแท้จริง และมรดกทางประวัติศาสตร์ของเอไอที ด้วยเจตนาว่ารัฐบาลและบุคคลที่มองการณ์ไกลจะฟื้นฟูสถาบันฯ เพื่อช่วยประเทศไทยจัดวางตำแหน่งของตนในฐานะศูนย์กลางการศึกษาที่มีอิทธิพลในภูมิภาค

นี่จะเป็นโอกาสในการฟื้นฟู –และใช้ประโยชน์อย่างดีเลิศ- สถาบันซึ่งได้กลายเป็นสถาบันที่ถอยหลังลงไปเรื่อยๆ โดยมีความหลากหลายเป็นสากลน้อยลงในสัดส่วนองค์ประกอบอาจารย์และนักศึกษา นี่เป็นช่วงเวลาที่ความสนับสนุนแก่เอไอทีจากผู้สนับสนุนนานาชาติลดลงอย่างมาก เนื่องจากโลกแห่งการศึกษาและความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาได้เปลี่ยนแปลงไป แนวโน้มนี้สำหรับเอไอที ได้เริ่มมาตั้งแต่ก่อนที่อุทกภัยจะทำลายพื้นที่ของเอไอทีไปมากเมื่อปีที่แล้ว

แม้มีความตั้งใจดีของคณะกรรมการในอดีต และรัฐบาลไทย หลายคนต้องประหลาดใจเช่นเดียวกับผม ที่ทราบข่าว เอไอทีอยู่ในภาวะวิกฤตทางการเงินถล่มทลาย เมื่อผมรับช่วงตำแหน่งอธิการบดีในปี ค.ศ. 2005

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ไม่ใช่เวลาที่จะปรับแก้มติที่รัฐบาลชุดก่อนและคณะกรรมการชุดก่อนๆ ได้ทำเพื่อเอไอที ความเป็นจริงคือ วันนี้ภายใต้รัฐบาลปัจจุบัน การตัดสินใจเกี่ยวกับเอไอที ที่ได้มีขึ้นโดยผมเป็นอธิการบดี ไม่เป็นที่ยอมรับอีกต่อไป เอไอทีวันนี้แตกแยกมากขึ้น และถอยหลังมากยิ่งขึ้น บางคนจากคณะกรรมการฯ

ไอทีชุดก่อนกำลังพยายามที่จะกลับเข้าไปอยู่ในคณะนั้นอีก และบางคนกำลังใช้โอกาสนี้ในการถอนตัวออกจากเอไอที เนื่องจากสถาบันอื่นอีกมากมายอาจให้โอกาสที่น่าสนใจมากกว่า ในการให้ความสนับสนุนแก่การศึกษาในทวีปเอเชียที่กำลังพัฒนา

## เอไอทีจำเป็นต้องก้าวต่อไป

ถึงเวลาแล้ว ที่จะต้องก้าวไปข้างหน้า เมื่อปีใหม่ใกล้เข้ามา ด้วยความคิดดังกล่าว ผมมีเรื่องที่จะประกาศในวันนี้

ไม่ว่าจะถูกต้องตามขั้นตอนและถูกต้องในสาระหรือไม่ ปฏิบัตินิยมยังคงอยู่และการประชุมวาระพิเศษของคณะกรรมการอำนวยการสถาบันเอไอทีชุดก่อน ได้กำหนดให้มีขึ้นในวันที่ 12 ธันวาคม 2012 แม้ไม่ได้เรียกประชุมโดยกระทรวงการต่างประเทศของไทย ตามความเข้าใจของผมกระทรวงการต่างประเทศในฐานะผู้ดูแลเอไอที สนับสนุนการประชุมเช่นนั้น ผมได้เรียกร้องผู้ที่เข้าประชุมให้ดำเนินการกับปัญหาสำคัญถึงสองเรื่อง

เนื่องจากการประชุมถูกเลื่อนออกไป ผมขอเรียกร้องให้คณะผู้บริหารในปัจจุบัน ช่วยแก้ปัญหาโดยเร็วที่สุดดังได้กล่าวแล้วข้างต้น

ประการแรก จำเป็นต้องให้ความมั่นใจแก่บัณฑิตของเอไอที รวมทั้งบัณฑิตจากปีก่อน ว่าปริญญาของพวกเขาได้รับการยืนยันว่าเป็นที่ยอมรับในประเทศไทยดังที่เคยเป็นมา เช่นเดียวกันผมเรียกร้องให้สภาสถาบันเอไอทีรับรองแก่บัณฑิตของเอไอที รวมทั้งบัณฑิตปีก่อน ว่าปริญญาของพวกเขาจะมีผลเป็นที่ยอมรับในประเทศญี่ปุ่น สวีเดน และประเทศอื่นๆ ที่ได้ลงนามในกฎบัตรสถาบันเอไอทีฉบับใหม่ น่าเสียดายด้วยความเข้าใจผิดหลายประการ กฎบัตรสถาบันเอไอทีฉบับใหม่ดูเหมือนจะสร้างความแตกแยกอย่างมาก โดยเฉพาะในหมู่ผู้ที่กลัวการเปลี่ยนแปลงจากสถานะเดิมที่ไม่ยั่งยืน

ประการที่สอง มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องจ่ายเงินเยียวยาเนื่องจากอุทกภัยซึ่งได้ออมนุมิตแล้วแก่เอไอที และทุนที่ออมนุมิตแล้วสำหรับทุนการศึกษาซึ่งตั้งชื่อตามพระนามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผมและคนอื่นๆ ประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง ที่รัฐบาลและผู้มุ่งร้ายต่อ

เอไอที่จะยอมให้ความแตกแยกภายในมาขัดขวางทุนสำหรับนักศึกษา เฉพาะอย่างยิ่งทุนที่จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติล้นเกล้าล้นกระหม่อมทั้งสองพระองค์

### อนาคตของเอไอที่ การเปลี่ยนผ่าน และการประนีประนอม

ขณะที่วาระการเป็นอธิการบดีของผมจะสิ้นสุดในวันที่ 30 มิถุนายน 2013 ผมใคร่เรียกร้องกระทรวงการต่างประเทศของไทย และสถาบันเอไอที่มาพบกันเพื่อเริ่มการเจรจาดำเนินการเปลี่ยนผ่านสู่อธิการบดีและคณะผู้บริหารใหม่ ที่ไม่ต่างพร้อยด้วยความแตกแยกและความบาดหมางที่ผ่านมา ผมมุ่งหวังให้มีการหาข้อสรุปได้ว่า การเปลี่ยนผ่านแบบเร่งด่วนจะหมายถึงอะไรบ้าง หลังเสร็จสิ้นพิธีรับปริญญาที่กำลังจะมาถึง โดยคำนึงถึงความโปร่งใส ควรจะรวมถึงการเริ่มสรรหาอธิการบดีคนใหม่อย่างเป็นทางการ โดยใช้บริการาสรรหาผู้บริหารระดับโลก ผมถือว่าอธิการบดีคนใหม่ควรได้รับเลือกอย่างเปิดเผยและโปร่งใสอีกเช่นกัน ไม่ว่าจะเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติใดก็ตาม

แม้ในขณะที่ผมเรียกร้องให้มีการเริ่มการเปลี่ยนผ่านอย่างเร่งด่วน ผมขอเรียกร้องให้กระทรวงการต่างประเทศและสถาบันเอไอที่เข้ามาตรวจสอบ เปิดเผยต่อสาธารณชน และจัดการกับข้อกล่าวหาผม คณะผู้บริหารเอไอที่ และคณะกรรมการชุดก่อน ขว้าวลีหลายอย่างที่ได้ยินกันในปีที่ผ่านมาจากหลายๆ ทาง ตั้งแต่กล่าวอ้างว่า เอไอที่ถูกขายทิ้ง จนถึงกล่าวหาว่าสมาชิกคณะกรรมการชุดก่อนกำลังผลักดันธุรกิจส่วนตัวและวาระซ่อนเร้นอื่น เราต้องขจัดความขัดแย้ง และเปิดทางให้มีการประนีประนอมระหว่างทัศนคติที่ต่างกัน

กาลเวลาจะบอกได้ว่า เอไอที่จะเดินหน้าต่อไปอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีความสนับสนุนด้านการเงินเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลยจากรัฐบาล เอไอที่จะกลายเป็นเพียงสถาบันอีกแห่งหนึ่ง แม้จะมีมรดกเป็นเรื่องราวยิ่งใหญ่ อาจกลายเป็นแผนกหนึ่งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อนบ้านเรา หรืออาจกลายเป็นสถาบันอันเป็นที่เคารพอีกครั้ง ซึ่งดึงดูดนักศึกษาเข้ามา ไม่เพียงจากประเทศไทยและชาติต่างๆ ที่ยากจนที่สุดในภูมิภาคของเรา

ถึงกระนั้น นี่เป็นอนาคตที่จะกำหนดโดยตนเอง และผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญที่สุด ในช่วงเจ็ดปีที่ผ่านมา ภายใต้การดูแลของผมและการชี้นำของคณะกรรมการชุดก่อน และสถาบันชุดปัจจุบัน รวมทั้งรัฐบาลไทยและสมาชิกคณะกรรมการที่ผ่านมา (อาทิ พณฯ อานันท์ ปันยารชุน, พณฯ ดร. เตช บุณนาค, คุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม) เราได้เห็นเอไอที่เคลื่อนไปข้างหน้าโดยตลอด สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระยะยาวของเอไอที่ นั่นคือ แผนการที่จะทำให้เอไอที่เข้มแข็งขึ้นและเป็นสากล

ยิ่งขึ้น วิสัยทัศน์นี้อาจเปลี่ยนไปในตอนนั้น ความหวังของผม ซึ่งผมทราบว่ามิศิษย์เก่าอีกหลายคนก็มี ความหวังเช่นเดียวกัน ว่าเอไอทีของอนาคต จะไม่เป็นเพียงความพยายามสร้างอดีตที่ผ่านพ้นไปนานแล้ว ขึ้นมาใหม่ แต่จะเป็นเอไอทีซึ่งศิษย์เก่าและนักศึกษาปัจจุบัน ไม่ว่าจะสัญชาติใด และรัฐบาล ไม่ว่าจะพรรคใด จะดึงดูดความสนับสนุนจากนักศึกษา จากรัฐบาลและผู้กำกับดูแลในเอเชียและนอกเหนือเอเชีย

มีคำกล่าวที่ว่า “การปฏิวัตินั้นง่าย วิวัฒนาการนั้นยาก” บางทีคำกล่าวนี้จะใช้ได้กับเอไอทีในวันนี้ ขณะที่ผม หวังให้กระทรวงการต่างประเทศและสภาสถาบันเอไอที ร่วมร่างแผนการกับผมเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่เอ ไอทีที่ดีขึ้น แข็งแกร่งขึ้น

เอไอทีรู้สึกเป็นเกียรติ ภาคภูมิใจ และขอบคุณ สำหรับการต้อนรับจากเจ้าบ้านประเทศไทยกว่า 53 ปี และการสนับสนุนอย่างแข็งขันต่อสิ่งที่เราได้รับ รวมทั้งจากสมาชิกแห่งพระราชวงศ์

ในท้ายที่สุดนี้ และขณะที่เราเฉลิมฉลองในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมายุ 85 พรรษา ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ผมขออัญเชิญพระราชดำรัสแห่งพระปรีชาญาณ ซึ่งพ้องกับกรณีของเอไอที อย่างแท้จริง พระราชดำรัสใจความดังนี้:

*“ข้าพเจ้ามีความเชื่อเสมอมาว่าความเมตตา ประรณาดดีต่อกันนี้เป็นปัจจัยอย่างสำคัญ ที่จะยังความพร้อม เปรียงให้เกิดมีขึ้น ทั้งในหมู่คณะและในชาติบ้านเมือง ทุกคนทุกฝ่ายจึงต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องร่วมมือกัน ปฏิบัติแก้ไขให้เต็มกำลัง โดยเฉพาะขณะนี้ประชาชนกำลังเดือดร้อนลำบากจากน้ำท่วม ข้อสำคัญจะต้องไม่ ขัดแย้งแตกแยกกัน หากจะต้องให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานที่ทำบรรลุผลที่มีประโยชน์ เพื่อความ ผาสุกของประชาชน”*